

TIBBIYOT TEXNIKUMLARIDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT FANINI O‘QITISHNING AHAMIYATI VA UNING BO‘LAJAK TIBBIYOT XODIMLARINI KASBIY TAYYORLASHDAGI O‘RNI

Aripjanov Turdali Maxmutjonovich

Farg‘ona shahar Abu Ali Ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

Jismoniy tarbiya va sport fani o‘qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur maqola da tibbiyot texnikumlarida jismoniy tarbiya va sport fanini o‘qitishning mazmun-mohiyati, ta’lim oluvchilarning jismoniy salomatligi va kasbiy tayyorgarligini shakllantirishdagi o‘rni yoritilgan. Jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarining bo‘lajak tibbiyot xodimlarida chidamlilik, kuch, chaqqonlik, tezkorlik, harakat koordinatsiyasi kabi jismoniy sifatlarni rivojlantirish bilan bir qatorda, intizom, mas’uliyat, irodalilik, jamoada ishlash va stressli vaziyatlarda o‘zini boshqarish kabi muhim kasbiy sifatlarni shakllantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, jismoniy tarbiya ta’limini kasbiy yo‘naltirilgan holda tashkil etish bo‘yicha ayrim pedagogik yondashuvlar bayon etilgan

Kalit so‘zlar: jismoniy tarbiya, sport, tibbiyot texnikumi, bo‘lajak tibbiyot xodimi, kasbiy tayyorgarlik, jismoniy sifatlari, sog‘lom turmush tarzi, chidamlilik, pedagogik jarayon, kasbiy kompetensiya.

Kirish

Zamonaviy tibbiyot tizimida malakali mutaxassis tayyorlash nafaqat nazariy bilim va amaliy ko‘nikmalarni egallash, balki mutaxassisning jismoniy, ruhiy va ijtimoiy jihatdan yetukligini ta’minlashni ham talab etadi. Tibbiyot xodimining kasbiy faoliyati yuqori darajadagi mas’uliyat, diqqat-e’tibor, tezkor qaror qabul qilish, uzoq vaqt davomida mehnat qilish va turli jismoniy yuklamalarga moslashishni talab qilishi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, tibbiyot texnikumlarida jismoniy tarbiya va sport fanini o‘qitish

umumiy ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Mazkur fan o'quvchilarning sog'lig'ini mustahkamlash, harakat faolligini oshirish va jismoniy sifatlarini rivojlantirish bilan bir qatorda, ularni kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorlashga ham xizmat qiladi.

Jismoniy tarbiya fanining ta'lim jarayonidagi o'rni.

Jismoniy tarbiya — shaxsning jismoniy rivojlanishi, sog'lomlashtirilishi va harakat faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan pedagogik jarayondir. Uning asosiy vazifalaridan biri inson organizmining funksional imkoniyatlarini rivojlantirish va sog'lom turmush tarziga bo'lgan ehtiyojni shakllantirishdan iborat. Tibbiyot texnikumlarida tahsil olayotgan o'quvchilar katta hajmdagi nazariy bilimlarni o'zlashtirish bilan birga, amaliy mashg'ulotlar va klinik yo'nalishdagi ko'nikmalarni ham egallaydilar. Bunday ta'lim jarayonida aqliy va jismoniy faoliyat o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Muntazam jismoniy faollik o'quvchilarning umumiy ish qobiliyatini qo'llab-quvvatlash, harakat faolligini oshirish va sog'lom turmush tarziga ijobiy munosabatni shakllantirishga yordam beradi.

Bo'lajak tibbiyot xodimlarining kasbiy tayyorgarligida jismoniy tarbiyaning ahamiyati. Tibbiyot xodimining kasbiy faoliyati inson salomatligi va hayoti bilan bevosita bog'liq bo'lganligi sababli, undan yuqori darajadagi mas'uliyat va kasbiy barqarorlik talab etiladi. Ayrim kasbiy vaziyatlarda tibbiyot xodimi uzoq vaqt davomida tik holatda ishlashi, bemorlarni parvarish qilishi, harakatlanishi yoki tezkor tibbiy yordam ko'rsatishi mumkin.

Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari orqali shakllantiriladigan chidamlilik, kuch, chaqqonlik, tezkorlik va koordinatsiya kabi sifatlar bunday faoliyat uchun muhim tayanch bo'lib xizmat qiladi. Masalan, umumiy chidamlilikning rivojlanganligi uzoq davom etadigan faoliyat jarayonida ish qobiliyatini saqlashga yordam beradi. Harakat koordinatsiyasi esa turli amaliy harakatlarni aniq va tartibli bajarish uchun zarur. Tezkorlik va chaqqonlik favqulodda vaziyatlarda tez va muvofiqlashtirilgan harakat qilish uchun muhim bo'lishi mumkin. Shu sababli jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini faqat sport natijalarini yaxshilash vositasi sifatida emas, balki bo'lajak mutaxassisning kasbiy

tayyorgarligini mustahkamlovchi pedagogik vosita sifatida ham ko‘rib chiqish maqsadga muvofiq.

Shuningdek, o‘quvchilarga jismoniy faollikning inson organizmiga ta’siri haqida ilmiy asoslangan ma’lumotlar berish ularning fanga bo‘lgan munosabatini mustahkamlaydi.

Jismoniy tarbiya o‘qituvchisi tibbiyot yo‘nalishidagi fanlar bilan fanlararo integratsiyani ham yo‘lga qo‘yishi mumkin. Masalan, anatomiya, fiziologiya, gigiyena va boshqa fanlarda o‘rganilgan bilimlarni jismoniy tarbiya mashg‘ulotlari bilan bog‘lash o‘quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy jihatdan mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xulosa

Tibbiyot texnikumlarida jismoniy tarbiya va sport fanini o‘qitish ta’lim jarayonining muhim tarkibiy qismi bo‘lib, uning ahamiyati o‘quvchilarning jismoniy rivojlanishi bilangina cheklanmaydi. Mazkur fan bo‘lajak tibbiyot xodimlarining kasbiy faoliyatida zarur bo‘ladigan jismoniy, psixologik va ijtimoiy sifatlarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Muntazam jismoniy mashg‘ulotlar kuch, chidamlilik, tezkorlik, chaqqonlik va koordinatsiyani rivojlantirish bilan birga, intizom, mas’uliyat, qat’iyatlilik, jamoada ishlash va o‘zini nazorat qilish kabi fazilatlarni shakllantirishga yordam beradi.

Shu bois tibbiyot texnikumlarida jismoniy tarbiya fanini o‘qitishda uning sog‘lomlashtiruvchi vazifasi bilan bir qatorda, kasbiy yo‘naltirilganlik tamoyiliga ham alohida e’tibor qaratish lozim. Jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarini tibbiyot ta’limining mazmuni bilan uyg‘unlashtirish bo‘lajak mutaxassislarni har tomonlama tayyorlashning muhim shartlaridan biri sifatida namoyon bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.O‘zbekiston Respublikasining jismoniy tarbiya va sport sohasiga oid qonunchilik hujjatlari.

2.O‘zbekiston Respublikasining ta’lim sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlari.

3. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi bo'yicha o'quv adabiyotlari.
4. Sport fiziologiyasi va inson fiziologiyasi bo'yicha o'quv qo'llanmalar.
5. Tibbiy ta'lim pedagogikasi va kasbiy tayyorgarlik bo'yicha ilmiy-metodik adabiyotlar.
6. Sog'lom turmush tarzi va jismoniy faollik masalalariga oid ilmiy tadqiqotlar.